

REGULAMIN

przewozu osób i bagażu w PKS w Myśliborzu spółka z o.o

§ 1

1. Niniejszy regulamin wydano na podstawie upoważnienia z art. 4 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. - Prawo przewozowe (Dz.U. z 2012 r. poz. 1173 z późniejszymi zmianami)
2. Regulamin określa warunki obsługi podróżnych oraz przewozu osób i bagażu przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Myśliborzu Spółka z o.o. ul. Królewiecka 45.
3. Przyjęte w regulaminie postanowienia stosuje się w powiązaniu z innymi przepisami dotyczącymi przewozu osób i bagażu.

§ 2

Użyte w regulaminie określenia oznaczają :

1. kurs autobusowy - połączenie między dwoma krańcowymi punktami odprawy na określonej trasie przewozu w komunikacji regularnej w jednym kierunku,
2. punkt odprawy - przystanek autobusowy, dworzec lub przystanek dworcowy będący miejscem rozpoczęcia lub zakończenia przewozu,
3. bilet wielokrotny – bilet miesięczny lub okresowy
4. bilet miesięczny – imienny bilet upoważniający do wielokrotnych przejazdów , ważny w danym miesiącu kalendarzowym na określonej trasie na przejazd tam i z powrotem . Dopuszczalne jest wystawienie biletu miesięcznego w jedną stronę.
5. bilet okresowy – imienny lub na okaziciela bilet do wielokrotnych przejazdów , ważny w oznaczonym czasie na określonej trasie.

§ 3

1. Zawarcie umowy przewozu w przewozach regularnych następuje przez nabycie biletu na przejazd (przewóz bagażu) lub udokumentowanie uprawnień do przejazdu bezpłatnego.
2. Przewóz uważa się za rozpoczęty z chwilą, gdy autobus, w którym znajduje się podróżny ruszy z miejsca odjazdu.

§ 4

Przewoźnik może zawierać umowy grupowe przewozu osób przewidujące świadczenie usług o charakterze okazjonalnym (przewozy wycieczkowe, turystyczne, okolicznościowe itp.) lub stałym (pracownicze i szkolne).

§ 5

1. Przewoźnik ustala opłaty za przewóz osób i bagażu i podaje je do publicznej wiadomości.
2. Ceny biletów są cenami umownymi, ustalonymi odrębnym Zarządzeniem Prezesa Zarządu.

§ 6

1. Przewoźnik jest zwolniony od obowiązku przewozu, jeżeli :
  - a) zachodzą okoliczności, uniemożliwiające przewóz których przewoźnik nie mógł uniknąć, ani zapobiec ich skutkom,
  - b) pasażer nie zastosował się do przepisów przewozowych,
  - c) w innych przypadkach przewidzianych w przepisach prawa.

§ 7

1. Przewoźnik ponosi wobec podróżnego uzasadnione skutki odszkodowawcze w przypadku zakłóceń w wykonywanej komunikacji.
2. Za rzeczy i zwierzęta które podróżny przewozi ze sobą pod własnym nadzorem przewoźnik ponosi odpowiedzialność jeżeli szkoda powstała z jego winy.
3. Przewoźnik odpowiada za rzeczy podróżnego umieszczone podczas przewozu w schowku bagażowym autobusu jak za przesyłkę,
4. Powstanie szkody, na którą podróżny został narażony podczas przewozu, powinno być zgłoszone niezwłocznie po jej ujawnieniu.
5. Wysokość odszkodowania z tytułów określonych w pktcie. 2 i 3 nie może przekroczyć 200 zł.

§ 8

Podróżny odpowiada za zawinione przez siebie, względnie przez osobę pozostającą pod jego bezpośrednią opieką uszkodzenie lub zanieczyszczenie autobusu albo innych urządzeń przewoźnika i obowiązany jest zapłacić odszkodowanie z tego tytułu w wysokości rzeczywistych kosztów wyrządzonej szkody.

PRZEWÓZ OSÓB W KOMUNIKACJI REGULARNEJ

§ 9

1. Przewoźnik osób w regularnej komunikacji publicznej obowiązany jest zapewnić podróżnym odpowiednie warunki bezpieczeństwa i należytej obsługi.
2. Przewoźnik może ustalić, że z pewnych kursów autobusowych może korzystać w pierwszej kolejności określona grupa podróżnych np. posiadacze biletów miesięcznych. Ograniczenia podaje się w rozkładzie jazdy oraz na tablicach z godzinami odjazdów autobusów.

§ 10

1. Podróżny obowiązany jest posiadać ważny bilet lub dokument uprawniający do przejazdu i okazywać go na żądanie obsługi autobusu i organów kontroli.
2. Bilet wolno odstąpić innej osobie tylko wtedy, gdy nie jest imienny a przejazd nie został rozpoczęty.
3. Bilet jednorazowy uprawnia do przejazdu określonym kursem autobusowym i nie daje prawa do przerwy w podróży na przystankach pośrednich na trasie przewozu. Przy przejazdach z przesiadaniem podróżny winien nabyć na każdy kurs oddzielny bilet.
4. Bilet miesięczny imienny ogólnodostępny może nabyć każda osoba fizyczna. Przejazd posiadaczy biletów miesięcznych innym kursem niż określony w bilecie jest dopuszczalny w miarę wolnych miejsc w autobusie i tylko w kursach tego samego przewoźnika.
5. Bilety miesięczne ogólnodostępne i ulgowe wydawane są z ważnością na okres miesiąca kalendarzowego.
6. Bilety miesięczne imienne ogólnodostępne i ulgowe mogą nabywać zbiorowo zakłady pracy, szkoły, uczelnie i inne podmioty.
7. W razie utraty biletu podróżny traci prawo do dalszego przejazdu i winien wykupić bilet ponownie. Nie wydaje się wtórników biletów utraconych (dotyczy to również imiennych biletów miesięcznych i okresowych). W wyjątkowych przypadkach dla biletów imiennych może być wydane poświadczenie nabycia biletu upoważniające do przejazdu.

§ 11

1. Zastosowanie ulgi uzależnione jest od okazania dokumentów wymaganych przepisami szczegółowymi o danej uldze. Dokumenty te osoba uprawniona do ulgi zobowiązana jest okazać przy wsiadaniu do autobusu i na żądanie organów kontrolnych łącznie z biletem na przejazd. Okazicieli dokumentów uprawniających do bezpłatnego przejazdu oraz Posłowie i Senatorzy mają obowiązek nabycia biletu z ulgą 100 %
2. Dwoch i więcej ulg nie stosuje się równocześnie za ten sam przewóz.
3. Ulgę stosuje się tylko przy nabyciu biletu. Po dokonaniu przewozu nie uwzględnia się roszczeń o zastosowaniu ulgi w drodze zwrotu części należności wpłaconej za bilet.
4. W ramach własnej strategii handlowej PKS w Myśliborzu może wprowadzać ulgi o charakterze komercyjnym.
5. Płacąc za przejazd podróżny zobowiązany jest żądać wydania biletu oraz sprawdzić czy jest on właściwy. Podróżny odpowiada za posiadanie ważnego biletu i dokumentu uprawniającego do nabycia biletu ulgowego przez cały czas podróży.

§ 12

1. Podróżny, który posiada bilet na przejazd ma prawo :
  - a) przejazdu w zakresie na jaki opiewa bilet
  - b) przewiezienie ze sobą bezpłatnie :
    - jednego dziecka w wieku do 4 lat jeżeli nie żąda dla niego osobnego miejsca,
    - rzeczy zaliczanych do bagażu ręcznego ,

- małych zwierząt (oprócz psa) i ptaków , jeśli nie są uciążliwe z powodu woni, hałasu i są zabezpieczone przed wyrządzeniem przez nie szkody.
- sprzętu niezbędnego do przemieszczania dla niepełnosprawnego poruszającym się przy jego pomocy.
- c) przewiezienia za opłatą przewidzianą w cenniku na podstawie biletu bagażowego:
  - rzeczy zabranych do wnętrza autobusu, których ilość, waga i wymiary nie pozwalają zaliczyć tych rzeczy do bagażu podręcznego,
  - psa trzymanego na smyczy i w kagańcu. Opiekun winien okazać przy wsiadaniu do autobusu ważne świadectwo szczepienia psa.
  - rzeczy umieszczonych w osobnym schowku bagażowym autobusu.

§ 13

1. Miejsce zatrzymywania się autobusów na trasach ich kursowania wskazują oznaczone odpowiednimi tablicami przystanki autobusowe : "taryfowe" i "na żądanie".
2. Nazwy przystanków autobusowych, ze wskazaniem zatrzymujących się na nich autobusów podaje się do wiadomości publicznej w rozkładzie jazdy.
3. Do obowiązków kierowców należy zatrzymywanie autobusów na przystankach przewidzianych w rozkładzie jazdy.
4. Kierowca obowiązany jest wstrzymać odjazd autobusu ruszającego z przystanku w celu zabrania spóźnionego podróżnego sygnalizującego zamiar skorzystania z przejazdu tym autobusem.
5. Autobus w którym nie ma urządzeń sanitarnych kierowca winien zatrzymać na żądanie podróżnego w najbliższym miejscu nie zagrażającym bezpieczeństwu ruchu drogowego
Z wyjątkiem przypadków uzasadnionych szczególnymi okolicznościami podróżni mogą wsiadać i wysiadać z autobusów tylko na przystankach autobusowych. Na przystankach oznaczonych tablicami z napisem "na żądanie" autobusy zatrzymują się jedynie na żądanie podróżnych

§ 14

1. Przy wsiadaniu do autobusu i wysiadaniu z niego oraz podczas przewozu podróżny obowiązany jest stosować się do przepisów porządkowych ogłaszanych przez przewoźnika oraz do wskazówek kierowcy .
2. Przy zajmowaniu przez podróżnych miejsc w autobusie przewoźnik uwzględnia pierwszeństwo przejazdu przysługujące posiadaczom ważnych na dany kurs biletów miesięcznych i okresowych oraz osobom z biletami jednorazowymi zakupionymi na ten kurs w kasie.
3. Numery miejsc widniejące na biletach nabytych w kasie obowiązują tylko w autobusach pośpiesznych. W kursach zwykłych o miejscu zajęтым w autobusie decyduje kolejność wsiadania. Wsiadając na przystanku pośrednim podróżny może zająć dowolne miejsce .
4. Podróżny zajmujący miejsce oznaczone napisem : "dla inwalidy" lub "dla osoby z dzieckiem na rękę" winien je zwolnić dla osoby uprawnionej. Nie dotyczy to pasażerów autobusów pośpiesznych którzy posiadają bilety z wyznaczonymi numerami miejsc.
5. W czasie jazdy podróżny powinien zachować rozwagę i ostrożność, a w szczególności nie powinien otwierać drzwi i okien bez zgody kierowcy, wyrzucać przez nie jakichkolwiek przedmiotów oraz wsiadać i wysiadać z autobusu będącego w ruchu.
6. Podróżnemu nie wolno zachowywać się w autobusie w sposób utrudniający pracę kierowcy i uciążliwy dla współpasażerów. We wszystkich autobusach obowiązuje zakaz palenia tytoniu przez podróżnych i obsługę.

§ 15

1. Przewoźnik nie dopuszcza do przewozu i ma prawo - korzystając w razie potrzeby z pomocy organów porządkowych - usunąć z autobusu osoby :
  - a) odmawiające uiszczenia należności za przejazd autobusem,
  - b) nie przestrzegające, pomimo upominania, obowiązujących przepisów i nie podporządkowujące się wskazówkom personelu przewoźnika,
  - c) nietrzeźwe, zakłócające spokój i wywołujące swym zachowaniem zgorszenie publiczne,
  - d) znajdujące się w stanie który z różnych względów może być uciążliwy lub niebezpieczny dla otoczenia,
  - e) mogące zabrudzić inne osoby oraz zanieczyścić wnętrze autobusu
  - f) nie spełniające warunków granicznej odprawy celno-paszportowej w autobusach obsługujących przewozy międzynarodowe.

2. Osobom wymienionym w ust. 1 pkt. b – e , przysługuje zwrot należności stosowny do niewykorzystanego z ich winy świadczenia przewozowego po potrąceniu części należności tytułem odstępnego .
3. Jeżeli ze względu na brak miejsc w autobusie nie można przyjąć do przewozu więcej osób, kierowca jest obowiązany poinformować o tym podróżnych oczekujących na przystankach.

§ 16

1. Za całkowicie lub częściowo niewykorzystany z winy przewoźnika bilet na przejazd jednorazowy, przewoźnik obowiązany jest zwrócić stosowną kwotę należności
2. Zwrotu należności za niewykorzystany bilet dokonuje :
  - a) kasa nabycia biletu co najmniej na 15 minut przed rozpoczęciem przejazdu
  - b) w trybie reklamacji złożonej na piśmie najpóźniej w terminie 30 dni od daty ważności biletu po uprzednim poświadczeniu jego niewykorzystania (należność zwraca przewoźnik obsługujący dany kurs).
3. Poświadczenia o niewykorzystaniu biletu dokonuje obsługa autobusu.
4. Bilet poświadczony jako niewykorzystany uprawnia podróżnego wyłącznie do ubiegania się o zwrot zapłaconej należności; nie przedłuża się ważności tego biletu na przejazd w późniejszym terminie, a podróżny powinien wykupić nowy bilet.
5. Należność za niewykorzystane bilety zwraca się wyłącznie na podstawie reklamacji; obsługa autobusu nie jest uprawniona do zwrotu pieniędzy.
6. Do obliczenia zwracanej należności przyjmuje się :
  - a) za bilety na przejazd jednorazowy ;
    - w razie całkowitego niewykorzystania biletu - zapłaconą należność;
    - w razie częściowego wykorzystania biletu - różnicę między zapłaconą należnością, a należnością przypadającą za wykonane świadczenie.
  - b) za bilety na przejazd wielokrotny:
    - zapłaconą należność za bilet zwrócony przed pierwszym dniem terminu jego ważności (zwrot przyjmuje kasa biletowa),
    - należność proporcjonalną do liczby niewykorzystanych przejazdów, o ile bilet został zwrócony w trybie pisemnej reklamacji.
    - należność proporcjonalną do liczby niewykorzystanych przejazdów w razie przerwy w ruchu lub utraty połączenia przewidzianego w rozkładzie jazdy jeżeli pasażer odstąpił od umowy przewozu z przyczyn występujących po stronie przewoźnika i nie skorzystał z przewozu zastępczego
7. Nie przysługuje zwrot należności za bilety niewykorzystane z przyczyn zawinionych przez podróżnego, zwracane po terminie ich ważności lub po odjeździe autobusu, w którym powinny być wykorzystane.
8. Od zwracanych należności określonych w ust.6 przewoźnik może potrącić 10 % odstępnego.
9. Podróżnemu zwraca się należność za cały przerwany przejazd w razie przerwy w ruchu lub utraty połączenia przewidzianego w rozkładzie jazdy jeżeli odstąpił on od umowy przewozu z przyczyn występujących po stronie przewoźnika i nie skorzystał z przewozu zastępczego.

§ 17

1. Podróżny u którego organ kontrolny przewoźnika ujawnił :
  - a) brak ważnego biletu lub dokumentu uprawniającego do przejazdu lub przewozu rzeczy,
  - b) naruszenie przepisów o zabieraniu ze sobą do środka transportowego zwierząt i rzeczy wyłączonych z przewozu,
  - c) spowodowanie zatrzymania, opóźnienia lub zmiany trasy środka transportowego bez uzasadnionej przyczyny, jest obowiązany do uiszczenia należności przewozowych oraz opłaty dodatkowej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.
2. Należność przewozową za drogę którą podróżny przebył bez biletu pobiera się według obowiązującej tabeli opłat, nie uwzględniając uprawnień do ulgi. Jeżeli miejsca rozpoczęcia przejazdu nie można ustalić należność tę oblicza się za całą drogę przebytą przez autobus.
3. Podróżny, który odmawia uiszczenia należności i opłaty dodatkowej podczas kontroli w autobusie, może kontynuować podróż jeżeli wylegitymuje się dokumentem tożsamości i podpisze zobowiązanie do zapłaty należnej kwoty w terminie 7 dni od daty przyjęcia wezwania. W przeciwnym razie organ kontrolny może na najbliższym przystanku usunąć podróżnego z autobusu.
4. Należność nie uiszczona w terminie podlega przymusowemu ściągnięciu wraz z kosztami dodatkowego postępowania.

5. Ujawnione u podróżnego bilety sfałszowane i podrobione zatrzymuje się. Osobę posługującą się sfałszowanym lub podrobionym biletem lub dokumentem traktuje się jako jadącą bez ważnego biletu.

PRZEWÓZ BAGAŻU

§ 18

1. Podróżny przewożone rzeczy może zabrać ze sobą do wnętrza autobusu albo oddać do przewozu w oddzielnym schowku bagażowym.
2. Rzeczy dopuszczone do przewozu w zależności od ich rozmiarów, ilości i sposobu rozmieszczenia mogą być przewożone bezpłatnie lub za opłatą przewidzianą w cenniku.
3. W autobusie nie wolno przewozić:
  - a) przedmiotów mogących wyrządzić szkodę podróżnym lub mieniu przewoźnika i utrudniających warunki odbywania podróży
  - b) rzeczy których przewóz jest zabroniony na podstawie odrębnych przepisów w tym : materiałów cuchnących, zapalnych, łatwopalnych, wybuchowych, żrących, trujących, radioaktywnych i innych niebezpiecznych
  - c) nabitej broni palnej (zakaz nie dotyczy osób, które są uprawnione do jej noszenia ze względu na pełnione funkcje),
  - d) przedmiotów wzbudzających odrazę,
  - e) żywych zwierząt, z wyjątkiem przewidzianych w przepisach
4. W razie uzasadnionego podejrzenia, że bagaż podróżnego zawiera rzeczy których przewozić nie wolno, przewoźnik ma prawo sprawdzić w obecności podróżnego zawartość tego bagażu, a w razie potwierdzenia się podejrzeń - odmówić zabrania go do przewozu.
5. Jeżeli nie można ustalić właściciela bagażu podlegającego sprawdzeniu, przewoźnik dokonuje tej czynności przy udziale postronnych świadków i postępuje z zakwestionowanymi przedmiotami w sposób określony przepisami o rzeczach znalezionych.
6. Sposób postępowania z rzeczami nieodebranymi przez podróżnego po zakończeniu przewozu określają przepisy o rzeczach znalezionych.

GRUPOWE PRZEWOZY OSÓB (PRZEWOZY OKAZJONALNE)

§ 19

1. Realizacja grupowego przewozu osób w przewozach okazjonalnych polega na zadysponowaniu do wykonania usługi zamówionej przez organizatora przewozu odpowiednio przygotowanego autobusu prowadzonego przez uprawnionego kierowcę.
2. Zamówienie na grupowy przewóz osób autobusem powinno być złożone przez organizatora przewozu w formie pisemnej. Przewoźnik może przyjąć zamówienie ustne, które wymaga późniejszego potwierdzenia na piśmie.
3. Treść zamówienia powinna obejmować : nazwę albo imię i nazwisko oraz adres organizatora przewozu, a także dane potrzebne do ustalenia warunków przewozu i obliczenia należności za usługę oraz wystawienia faktury.
4. Umowę przewozu uważa się za zawartą z chwilą uzgodnienia przez strony istotnych dla jej realizacji postanowień, a w szczególności:
  - a) rodzaju i wymaganej pojemności autobusu,
  - b) czasu i miejsca podstawienia pojazdu,
  - c) przewidywanego czasu trwania usługi,
  - d) przebiegu trasy i punktu docelowego przewozu,
  - e) wysokości lub sposobu wyliczenia należności oraz terminu i sposobu jej uregulowania przez organizatora przewozu,
  - f) innych kwestii które strony uznają za istotne.

§ 20

1. W razie odstąpienia przez organizatora od umowy przewozu przewoźnikowi przysługuje odszkodowanie w wysokości 10 % należności określonej w umowie. Odszkodowanie przysługuje najemcy w razie odstąpienia od umowy po takim terminie przez przewoźnika.

2. Jeżeli przewoźnik nie może podstawić autobusu o umówionym rodzaju i pojemności winien niezwłocznie poinformować organizatora, jaki pojazd może być podstawiony zastępczo.
3. W przypadku podstawienia autobusu zastępczego przewoźnik nie może żądać od organizatora opłaty wyższej niż za podstawienie pojazdu zamówionego, chyba że strony umówią się inaczej.

§ 21

1. Kierowca obsługujący autobus obowiązany jest podczas przewozu stosować się do dyspozycji organizatora związanych z realizacją usługi, jeżeli nie są one sprzeczne z obowiązującymi przepisami prawa krajowego i międzynarodowego.
2. Jeżeli nie stoją temu na przeszkodzie względy eksploatacyjne i nie zagraża to bezpieczeństwu przewozu, obsługa autobusu może wykonywać dodatkowe dyspozycje i zlecenia organizatora, za które przysługuje przewoźnikowi dodatkowa opłata.

§ 22

1. Organizator jest odpowiedzialny za zorganizowanie przewozu zgodnie z przepisami określającymi czas pracy kierowców
2. Organizator przewozu zobowiązany jest do nadzoru nad przestrzeganiem przez uczestników przewozu obowiązujących przepisów porządkowych. Organizator i uczestnik przewozu ponoszą solidarną odpowiedzialność za szkody wyrządzone w mieniu przewoźnika, chyba że strony umówią się inaczej.

SKARGI, WNIOSKI I REKLAMACJE

§ 23

1. Skargi i reklamacje przyjmowane są w formie pisemnej (składane osobiście, pocztą elektroniczną lub przez pocztę) w siedzibie firmy, placówkach terenowych i kasach biletowych. W sprawach nie wymagających dokumentowania skargi i wnioski można składać telefonicznie.
2. Zgłoszone sprawy są rozpatrywane w terminie 30 dni od otrzymania pisma z wymaganą dokumentacją.

Myślibórz 01 kwiecień 2013 r.

PRZEPISY PORZĄDKOWE

I POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Osoby zagrażające bezpieczeństwu i porządkowi w autobusie oraz osoby uciążliwe dla innych podróżnych lub odmawiające zapłacenia należności za przewóz mogą być nie dopuszczone do przewozu lub usunięte z autobusu.

2. Kierowca obowiązany jest zatrzymać autobus na przystankach przewidzianych rozkładem jazdy. Można zatrzymać się między przystankami w przypadkach uzasadnionych szczególnymi okolicznościami, a zatrzymanie autobusu będzie zgodne z zasadami bezpieczeństwa w ruchu drogowym
3. Kierowca obowiązany jest zatrzymać autobus odjeżdżający z przystanku w celu zabrania spóźnionego podróżnego jeżeli ten daje znaki wyrażające chęć jazdy tym autobusem.
4. Jeżeli ze względu na brak miejsc w autobusie nie może być zabranych więcej podróżnych, kierowca o fakcie tym informuje oczekujących na przystankach podróżnych .
5. W autobusach i na dworcach autobusowych obowiązuje zakaz palenia tytoniu.

II PRAWA PODRÓŻNEGO

1. Podróżny z ważnym biletem ma prawo przejazdu w określonym autobusie na odcinku trasy podanym na bilecie, bez prawa przesiadania na przystankach pośrednich (nie dotyczy biletów wielokrotnych)
2. Prawo nabycia biletu i wejście do autobusu poza kolejnością przysługuje :
  - a) niepełnosprawnym o widocznym kalectwie,
  - b) kobiecie ciężarnej,
  - c) osobie z dzieckiem na ręku,
  - d) Senatorom i Posłom,
3. Podróżny ma prawo zabrać ze sobą do autobusu rzeczy nie zagrażające bezpieczeństwu i porządkowi, nie stwarzające możliwości wyrządzenia szkody podróżnym oraz nie narażające ich na niewygodę.
4. Nie podlegają opłacie łatwe do przenoszenia przedmioty stanowiące bagaż podręczny który :
  - a) nie tamuje przejść, nie przeszkadza podróżnym i nie naraża ich na niewygodę lub niebezpieczeństwo,
  - b) jest trzymany przez podróżnego w ręku lub na kolanach,
  - c) nie wymaga dla nich rozmieszczenia więcej przestrzeni niż ta, którą podróżny ma do swojej dyspozycji na półce nad zajmowanym fotelem lub pod nim.
5. Pozostałe rzeczy przewożone są za opłatą jako bagaż pod opieką podróżnego.
6. W autobusach można przewozić małe zwierzęta pokojowe, jeżeli nie są uciążliwe dla podróżnych (np. z powodu hałasu, zapachu) i są umieszczone w koszach, skrzyniach lub klatkach zabezpieczających przed wyrządzeniem szkody.
7. W autobusie może być przewożony pies pod opieką osoby dorosłej pod warunkiem, że :
  - a) podróżny posiada ważny bilet dla psa,
  - b) podróżny posiada aktualne świadectwo szczepienia psa,
  - c) pies jest trzymany na smyczy i ma nałożony kaganiec.
8. W autobusach dozwolony jest przewóz tylko nie nabitej broni palnej, krótkiej myśliwskiej i sportowej. Przewożący ją podróżny powinien posiadać zezwolenie na jej posiadanie. Powyższych ograniczeń nie stosuje się do broni palnej przewożonej przez osoby uprawnione do jej noszenia ze względu na pełnione funkcje.

III OBOWIĄZKI PODRÓŻNEGO

1. Podróżny obowiązany jest do przestrzegania przepisów obowiązujących w komunikacji autobusowej.
2. Umowę przewozu podróżny zawiera przez nabycie biletu na całą trasę przejazdu. Umowę na przejazd zawiera się przed rozpoczęciem podróży. Bilet na przejazd i przewóz bagażu należy zachować przez cały czas jazdy autobusem i okazywać go na żądanie obsługi autobusu i organów kontroli.
3. W razie zgubienia lub zniszczenia biletu podróżny traci prawo do dalszego przejazdu. Wtórników biletów zgubionych i zniszczonych nie wydaje się.
4. Podróżny, który wsiada do autobusu bez ważnego biletu lub innego dokumentu uprawniającego do przejazdu obowiązany jest do zakupienia biletu. Odpowiedzialność za brak biletu spoczywa na podróżnym.
5. W autobusach komunikacji dalekobieżnej i pośpiesznej podróżny ma obowiązek zająć miejsce oznaczone numerem wpisanym na bilecie.
6. Pierwszeństwo zajęcia miejsca w autobusie mają podróżni z ważnymi biletami lub innymi dokumentami uprawniającymi do przejazdu.